

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte
țări străine pe an 10 cor.

—
Un număr singuratic
10 fileră.

PROGRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
**Apare în fiecare
Sâmbătă.**

—
Inserate după învoială.

—
Manuscripte nu se
înapoiază.

Anul nou.

Tot ce există în lume e expus schimbării; nimic statornic subț soare.

A lăsat Dumnezeu ca omul să se bucure de tot ce e *nou*. Ne bucurăm de lună nouă; ne bucurăm de zorile zilei; ne bucurăm când primăvara se înnoește natura; ne bucurăm când îmbrăcăm o haină nouă, ne bucurăm și de schimbarea anului.

Să ne imaginăm anul bătrîn ca pe un om zbircit, obosit de zvircolirile vieții, care pleacă dintre noi cu o traistă de merinde în spate. Pleacă în sinul vecinicii, luîndu-și cu sine hainele învechite, moravurile stricate. Ear noi care dincotro să ne grăbim a arunca în desagi moșului toată ura, pizma, invidia și răutatea omenească, ca astfel anul cel nou să ne găsiască cu sufletul curățit de păcate.

Dacă pentru curățirea păcatului strămoșesc s'a cheltuit atîta energie omenească, de ce n'am cheltui și pentru înlăturare *păcatului românesc* care d'afîta amar de vreme ne stînjenește în a da înainte.

Și e unul dintre cele mai grele păcate acest *păcat românesc*, pe care îl deosebim de alte păcate prin îndatinarea noastră de a trage în noroi pe oricare dintre noi, care

prin aptitudinî și conduită exemplară izbuțește a se înălța mai sus decît alții. Învingerea acestui păcat național al nostru ar fi cea mai de seamă biruință a zilelor noastre pe cari le trăim. Și această izbîndă n'o putem ajunge decît prin a ne întări cultura. Numai omul cult recunoaște ce-î al său și ce-î al altuia, și nu se întunecă de minie cînd vede pe altul progresînd mai mult decît dînsul.

Întreagă viața noastră obștească e cutrupită de bîntuielele acestui păcat. La orice pas înainte Românul se lovește azi de rădăcinele întinse ale acestui păcat. La sate bunăoară cum unul din rîndurile semenilor săi ajunge episcop la biserică, orî primar la comună, te pomenești că se îngroașă invidia înjurul lui, și n'are ogoi pînăce nu-l vede trîntit la pămînt. În orașe, între intelectualî, lupta pentru a ajunge în vîrfurile știrului, cu toate urmările ei funeste, e îndeobște cunoscută. Lupta pe viață — pe moarte între ziarele noastre mai de seamă, cum și dorul de trîntă al partidelor de dincolo de munți, nu-î decît o hrană a acestui păcat strămoșesc, care și acum ca și în trecut a adus atîta neastre asupra capului nostru. Toate cauzele certelor dintre frați se reduc la îndirjirea care nîcînd nu duce la bine.

Și bunu-î Dumnezeu, poate cu vremea să ne vedem și noi odată despovărați de osînda acestui neajuns. Leacul nu poate fi decît,

dupăce de atîtea veacuri decînd acest păcat ne-a făcut să dăm cu dinții de peatră, să ne dezbarăm odată de năravul urît de a nu vedea pe altul la bine.

Dacă cercetăm cauzele neînțelegerilor noastre în adîncimea lor, ne izbeșe adeseori constatarea că nici unii nici alții dintre beligeranți în fond nu sînt vinovați, ci mai mult *îndirjiți*, siliți uneori, în supărarea lor, netemeinică, a deschide porțile iadului pînă la părete. Așa au fost cîndva bunăoară și alte popoare, ajunse aztăzi la civilizație, bunăoară Germanii cei vestiți pentru *furor teutonicus* al lor de odinioară. „German“ în limba celtică înseamnă „lărmuitor“. Și azi cine sînt Germanii! Așa va da Dumnezeu ca vr'odată posteritatea o să admire nestașnicia de azi a Românilor, care denotă că încă n'am intrat în adevăratul vîgăș al culturii.

Eată de ce socotim a nu fi de prisos ca din fiecare prilej să propovăduim întărirea poporului românesc înainte de toate: *prin cultură!*

Am găsit cu cale a ne face și de rîndul acesta datoria de a îndemna pe frații noștri Români a-și arunca toate necazurile, tot amarul și deșertăciunea lumească, în desagi anului vechi, așteptînd *anul nou cu bine!*

FOILETON.

Obiceiuri la naștere și botez.

Din pricină că întuitorul Christos s'a născut în ieslea vitelor de pae, femeile țin că, îndatăce nasc să stea pe un așternut de paie, care pot să fie amestecate, cu cît de puține paie de acelea ce au stat subț picîtele preotului la Bobotează. Dupăce se cunoaște sexul noului născut, moașa se duce la preot să-î facă „apă“, cu care să spală lehuza și copilul cît și moașa. Pentru botezul noului născut se caută un naș, care, dacă botează pentru întâiadată, trebuie să păziască această rînduială: de e bărbat, să boteze o fetiță, ear de e femeie, să boteze un băețel. La biserică merge nașa, moașa și copilul cu darul cumetrei celei mări, legate de luminare neaprinșă. Pînă la botez copilul ia numele zilei în care s'a născut: Lunilă, Martin, Mercurel, Joian, Verilă, Sîmboțin și Duman, sau: Marțole, Lunae, Joiana ș. a. Nașa dă numele după numele vr'unui sfînt sau sfînte pe care îl serbează, sau după numele vr'unui din ai casei.

Cînd copilul se scoate din cristelniță, se pune într'o bucată de pînză curată, nouă, zisă: „crijmă“, în care stă pînă în a doua zi cînd viue nașa și aduce oghelașul și celelalte daruri. Dela biserică și pînă acasă nașa trebuie să se ducă cu luminarea aprinsă și o stînge în podele ca să

crească copilul înalt și frumos! Cînd nașa lasă copilul mamei, trebuie ca aceasta să-î sărute mina, fără a ține socoteală de vrista uneia față de a celeilalte. Cînd îl dă zice: „poftim pe fiul (sau fica) cutare“. Dacă mama își strigă copilul pe nume mai înainte de a îi numi de naș, o să fie mincinos. Dacă mama păstreze acel nume, copilul se îmbolnăvește și atunci trebuie numaidecît să-î schimbe numele; de piidă, dacă pe copil îl chema Ion și nașa îi zice Ioniță, sau Ionică, sau Nică, sau altfel, așa să-î zică și mama. A doua zi de botez urmează hucumăria, cînd copilul trebuie să fie scaldat de naș, sau nașă, care cu acest prilej îl dezbracă de „crijmă“ și apoi îl bagă în scaldătoare, de unde îl scoate de urechi, îl îmbracă în scutice, îl strînge cu oghelașul și-l înfașă. În timpul cît să înfașă copilul, luminarea este încă înfașurată de darul adus cumetrei celei mări încă din ajun știți proverbul! Dupăce se scaldă, luminarea se stînge în podele și apoi se desfășură iute, ca să se poată însura sau mărita de tînăr. Cînd copilul este mai mărișor i-se „ia din păr“.

Pînă la luarea din păr copilul nu se tunde, căci capătă dureri de cap. Copilului mic cînd i-se taie unghiile, trebuie să le pună în știrbei sau în mușuroiul furnicilor, să fie harnic meșter și strîngător. Copilul cînd se scaldă, nu trebuie să fie șters de apă, căci i-se șterge norocul, sau moare degrabă, ear de trăește, o să fie sărac.

I. G. Beldie.

Trămuriciul sau Brîul.

Text pentru melodia jocului popular cu același nume.

De Iuliu Birou.

Fată, cu puî de arnici,
Vin' te joc al „Trămurici!“!
C'asta-î jocul cel laudat
Și de toți cu drag jucat.

Fetișoară, draga mea,
Mîndră ca o florcea,
Vino să te joc acum,
Nu-mi căsa mereu în drum!

„Trămuriciu“ așa-l jucăm:
Peste spate 'mbrățișăm;
Și începem a juca,
Ca în horă, eac'ășa!

Ș'apoi pe cite-un picior,
De treiori sărim ușor:
Pe cel drept și pe cel stîng,
De patruori repetînd.

Tot astfel, în cerc, jucăm
Hora, și ne scuturăm,
Toți cu minile legați,
Ca 'ntr'un lanț îmbrățișati.

Zi, lăutașe, nu glumi,
Trage aspru, nu dormi!
Că mîndruța-î turburată,
Trebuiește scuturată!

Invitare la abonament.

Deschidem abonament nou pentru revista noastră „Progresul”, ce costă:

Pe un an 8 cor.

Pe 1/2 an 4 cor.

Pentru România și alte țări străine 10 cor.

Abonamentul are **a se plăti înainte!**

Cine nu ne trimite numărul acesta îndărăt, îl considerăm de abonat. Rugăm dar pe st. abonați, vechi și noi, să ne trimită ori numărul acesta îndărăt, ori prețul abonamentului înainte, ca să nu avem mai târziu necazuri, și noi și restanțierii, cari ne îngreunează rosturile.

Din a noastră parte ne vom da toată silința să dăm echivalentul. Nădăjduim că și publicul cititor va lua în considerare greutățile cu cari se scoate o foaie bună românească, pe care la rindul nostru vom dezvolta-o mereu în proporția sprijinului, moral și material, de care vom fi învredniciți.

Cu toată stima

Redacția și Administrația „Progresul”,
Oravița.

Unirea bisericilor românești.

Conform promisiunii ce am făcut în Nr. 48 al acestei foi, în cele următoare vom arăta, că nu este nicio pedecă dogmatică ori canonică în calea unirii bisericilor.

În veacul IV-lea după Hristos s'a urzit, ear pela mijlocul veacului XI-lea s'a îndeplinit înfricoșata dezbinare între creștini, care ne desparte în două tabere, în uniți și neuniți. Nu căutăm deastădată, pe care parte este vina acestei dezbinări, pe partea Grecilor ori a Latinilor; fapt e, că dezbinarea nu s'a făcut din pricină dogmatică, ci pur și simplu din niște urite patimi omenești. Pentru adevărarea acestei afirmări serviască ca o garanță deplină fraților neuniți convingerea unuia dintre cei mai mari canoniști de azi ai bisericii rusești, Nicolae Glubokovskij, și părerea celui dintâi arhieru al bisericii neunite de astăzi, a patriarhului actual al Constantinopolului, Ioachim III, cari expres ne spun că nu pricină dogmatică, ci patima și politica au cauzat dezbinarea fatală.

În așteptarea mîntuitorului.

Din „Meditații asupra evangheliilor” de O. Prohászka.

1. Sintul Ioan botezătorul este pregătitorul căilor Domnului. „Că vei merge înaintea feței Domnului”. (Luca I, 6.7) Ca un înger el luminează cărarea oamenilor, ca să ajungă la Hristos. E ca și o flacăra răătăitoare din focul neapropiat a lui Dumnezeu; simțim căldura în cuvântările lui, în făptuirile lui și în personalitatea lui. Astfel de îndrumători ne trebuiesc. — Mare necaz, dacă pregătitorii căilor Domnului poartă o candelă, care arde cu mult mai fum, decît lumină. Mare necaz, dacă nu numai lumea, ci și ei sînt obosiți. Dacă lumina lor e palidă cași ferestrele dela stradă ale cafenelor de noapte într'o negură firzie, sau cași luminările ce ard lingă un sicriu. Doamne dă-ne credincioși, care poartă în mină, candelile sufletelor priveghiatoare. Nu trebuie sulele aprinse de zeul lui Ilie și de limbile de foc ale Rusalor. Numai astfel se pot pregăti cărările Domnului. Să ardă adîncul sufletului nostru, și-apoi de acolo va isbuci căldura, care va încălzi și celalate sulele. aar focul, care arde în adînc, este credința de mucenic... Dumnezeu care învăpăiaze sulelele.

2. Dar îndrumătorul nu poartă în mină numai candelă, ci și unelte lucrului de toate zilele. O ceaclă, ca să spargă inimile de peatră; un ciocan ca să le zdrobiască; o săcură, care să o pue la rădăcina pomului, pentru că „Tot pomul,

Cutoateacestea în cercurile noastre se vorbește mult despre nescări pretinse piedici ale unirii bisericilor. Astfel unii spun, că primatul papei (peste toate bisericile) ar fi pedecă unirei bisericilor. De această părere sînt: canonicul român Pocitan (Compendiu de drept bisericesc al bisericii ortodoxe, București, 1898, pag. 120) apoi dintre Greci: Ciril Lucaris, Ilie Miniati, Marcoran, etc., ear dintre Ruși: Golovin, Muraviev, Guettée și alții. Spre pildă Ilie Miniati zice, că primatul papal formează astăzi „cel mai înalt părete despărțitor” și că „singur în acest punct dacă s'ar uni bisericile... atunci în toate celelalte chestiuni ar fi ușoară înțelegerea reciprocă” (Peatra scandelei, ediț. grecească, 1752, pag. 107);

Oare intradevăr să fie primatul papal o pedecă în calea unirii bisericilor?

Dat fiind faptul, că și sfinții Părinți ai bisericii orientale din epoca marilor sinoade ecumenice ale bisericii învățau primația papei peste toate bisericile, nu putem considera această primație ca o pedecă a unirii bisericilor.

Pentru a ne convinge despre aceasta, va fi destul să facem cîteva spicuirii din scrierile sfințelor părinți orientali de înainte de veacul IX-lea.

Sfintul Ioan Gură-de-aur patriarhul Constantinopolului (344-407), cu privire la primatul lui Petru: „Nici în împărăție nu este cîntea pe o formă, și nici învățaceii nu sînt pe o formă toți; ei trei întrec pe ceilalți, și între acești trei earăși e mare deosebire. Deși toți au fost apostoli, toți avînd să șadă pe douăsprezece scaune... totuși pe trei i-a luat cu sine; și earăși despre unii dintre acești trei a zis, că se disting de ceilalți; devremece a zis că a ședea de-a-dreapta și de-a-stînga mea nu mie îmi este dat a da, ci acelora, cărora li-s'a pregătit. Eară pe Petru îl așează peste toți zicînd: Iubești-mă mai mult decît aceștia; paște mieluceii mei... paște oile mele...” (Hom. XXXI. în epist. ad Rom).

Sf. Ciril, patriarhul Alexandriei, președintele soborului ecumenic din Efez (mort la 444 d. Hs.) susține: „Trebuie că noi, ca membre, să atîrnăm de capul nostru, de pontificele roman și de scaunul apostolic;

care nu face roadă bună, să taie și în foc se aruncă”, (Matei 3, 10); o lopată, cu care svîntură viața, ca pleava să o ducă vîntul peririi, ear grăuntele să se așeze în jînițele marelui Judecător alumi. De pe buzele acestui puternic proroc îndrumător, răsună cuvîntul aspru: „Faceți po-căință!” Știu, că așteptați pe Christos, idealul, stăpînul, și păstorul sufletului vostru... veniți, eu vă voi conduce pe ecile înfringerii... acelea sînt cărările lui Dumnezeu.

3. Prorocul își ridică candelă, și cu focul credinții sale ideale, neclătinate și entuziaste, luminează în sufletul nostru somnulent și obosit, încît aproape ne orbește.

Deodată se împrăstie lumea de umbre a modului de gîndire lumesc, a modului de simțire pămîntesc, pe care așa de mult l-am iubit. Treziți-vă; strigă el; frecați-vă ochii somnuroși, des-teptați-vă din amorțea, doar nu vedeți, că îm-brățoșați umbre, că urmăriți fanteame și că vă perdeți sufletul?! Nu vedeți, că sufletul vostru e încătușat de legăturile păcatului? Rupeți-le, măcar de vi-s'ar rupe sufletul; rupeți-le, orcît v'ar durea. Ridicați-vă, sus, și ieșiți din gozul buruienelor și din mlaștina urită, porniți-vă pe cărările vieții de mîrire. — Da! trebuie să ne vedem mizeria sufletului, trebuie să ne vedem ființa păcătoasă, și-apoi să rupem cu ea. Ocare act de stăpînire virtuoaasă este cîte o rupere a legăturilor păcatului.

„Unirea”.

dela el trebuie să credem și să învățăm, și aceasta să o ținem; căci numai el are puterea de a ne muștra, de a ne corege, a confirma, a hotărî, a dezlega și a lega” (Thesaur. lib I. 21).

Sf. Teodoret, episcopul de Cyr (390-457), scriind papei dela Roma, zice: „Precum Paul s'a dus la Petru, ca să ceară dela el declarare pentru Antiochienii cei îndoelnicii, cu mult mai vîrtos recurgem la scaunul nostru apostolic, noi smeriții și slabi, ca să ne dați leac pentru ranele bisericii. Căci vouă vi-se cade primatul în toate.” (Epistola către papa Leo cel mare. Ear într'o epistolă către preotul Renat scrie: „Te rog să spuî Prea asfinției Sale arhiepiscopului Leo să se folosiască de autoritatea sa apostolică și să dea poruncă, să mă duc la sinodul vostru. Căci acest sfînt acum ține frînele cîrmuirii bisericilor de pe toată fața pămîntului.”

Ear sf. Tarasie, patriarhul Constantinopolului, pe vremea soborului VII de Nicea (787) scria papei Adrian: „Preoții tale celei mai de frunte e supusă orce putere episcopală: nu este ortodox, celce nu venerază scaunul în care șede corifeul apostolilor, care pe noi și pe toți credincioșii ne învață și ne ocîrmuește.”

Din aceste și alte declarații categorice ale sfinților Părinți orientali din primele 9 veacuri ale bisericii creștine se desprinde destul de lămurit concluzia noastră, că dacă biserica orientală străveche a conglăsuît cu biserica apuseană în privința doctrinei primatului papal, nu se poate nicidecît considera acest primat ca o pedecă a unirii bisericilor. Ear dacă mai adăugăm că și cărțile noastre liturgice sînt pline de asemenea învățături despre primația papei (Cf. Mineiu la 16 Ianuar, 18 Februar, 13 April, 29 Iunie etc.), și că e fapt, susținut astăzi de toți istoricii noștri mai de seamă, că noi Români până pela mijlocul veacului IX. toți am fost sub ascultarea papei dela Roma, întrebăm: mai poate oare astăzi om cuminte să afirme, că primația papei dela Roma ar fi pedecă în calea unirii bisericilor românești?

Virgil Pop.

CORESPONDENȚĂ.

Onorată Redacțiune,

Citind cu atențiune corespondența „Unui preot din vecini” publicată în Nrul I al „Progresului” referitor la neînțelegerea dintre preot și învățătorul din Mircovaț, nu trag la îndoială, că preotul Remus Perianu n'ar fi vrednic, dar cum vrednicia totnatului și-o arată prin fapte, binevoiască On. corespondent a-i înșira faptele vrednice de laudă.

Faptele, cari îngeneral îl fac pe un preot să fie vrednic, sînt stîrpirea concubinajului, întărirea în credință, dezvoltarea iubirii deapropelui, a religiosității, propagarea moralității etc. Atunci n'ar mai fi în comune copii născuți din păcate, nazarenii, fapte rele, biserica goală de creștini, ear moravurile rele ar dispărea.

Corespondentul afirmă, că învățătorul Daina e un potrivit personal al preotului. Și oare pentru ce? Nu cumva au ceva de împărțit?

Celce fără cauză într'atita urăște pe cineva, e un misantrop și nici nu merită a fi membru al societății omenești, ceiace despre un învățător nu se poate presupune.

Nu preoții, ci învățătorii în multe locuri îndură azi cele mai multe șicane, și dacă se apară, atunci li-se dă atributul de dușmani ai preotului.

Nu-i destul de grea azi poziția învățătorului confesional român, fiind controlat de toată lumea, Numai unii dintre preoți, prin interpretarea greșită

a directorului școlar mai pun bețe în roatele carului și așa destul de înămolit!

Preotul din vecini ca să-și întărească aserțiunile, amintește incidentul dela alegerea de protopop din Biserica-albă, ceiace însă nu-i succede, fiind aceia o chestie cutotul de altă natură.

Mie mi-se pare, că ura învățătorilor asupra unor preoți e întemeiată.

Intrind în vigoare legea nouă școlară, cine au fost mai întâi contra ridicării salarelor învățătoresți?

Dacă e vorba de repara, ori adaptarea cvartirelor învățătoresci, cine încearcă mai întâi a zădărnici lucrul?

Dacă învățătorul pretinde solvirea regulată a lefii (uăcar dela biserică, dacă nu-s bani în căsați la cult) cine zice mai întâi „las, să mai aștepte”? Și altele. (Nu mai vorbim despre apărarea prestigiului învățătoresc).

Răspundă la aceste întrebări preoții, pe cari îi privește.

Eu cred, că și cel mai simplu om din lume nu-și voiește luiși singur răul, așa și învățătorul confesional, dacă vede în preot pe binevoitorul și sprijinitorul său, pe omul chemat a-i ușura soarta, cum poate să nu-l recunoască și iubiască?

Dar dacă se umple paharul suferințelor, atunci nu e mirare, că izbucnește în porniri pătimase, ceiace e de regretat și dintr'o parte și dintr'alta.

E caracteristică exclamarea corespondentului pentru pacea dintre preot și învățător, dar pe de altă parte invoacă proverbul latin: „*si vis pacem, para bellum*”. Se vede, că voește serios (?) pacea, izvorită din Duhul blindeții (?), ce trebuie să-l caracterizeze pe un păstor sufletesc!

Triste semne ale timpului.

Un învățător din vecini.

Un concurent al ferului.

Toată civilizația noastră e clădită pe umerii robuștii ai ferului, în care calitate stă aproape fără concurenți. Această împrejurare se datorește nu numai calităților metalului, ci și faptului, că e cel mai abundent metal la suprafața pământului. Azi i-s'a născut însă un concurent serios, care până mai eră făcea parte din clasa nobilă a metalelor și nici gînd n'avea să se coboare în clasa plebeilor și să ia lupta de concurență cu pâlmașii și zilerii.

Dar în o epocă a democrației, în care feciorii și fetele de împărați și crai învață meserii, trebuia să se democratizeze și regnul mineral.

Nobilul metal, de care e vorba, e *alumiuniul*. Cu toate calitățile lui excelente, țaria și ușurătatea (e de trei ori mai ușor decît ferul) la început a fost un metal de lux, fiind foarte rar. Ce e drept s'a folosit mereu spre scopuri practice, dar obiectele durate din el erau foarte scumpe, niște obiecte de lux, din cauza scumpetei alumiuniului. Foarte prețuit e îndeosebi la automobile și aviație, unde ușurătatea materialului e o condiție esențială.

Ceice sînt în curent cu teoriile cosmogonice moderne se vor întreba și se vor fi întrebat de sigur: cum se poate, că un metal de trefori mai ușor decît ferul să fie așa de rar, pecînd după teoriile cosmogonice, fiind odată pământul în stare fluidă incandescentă, elementele trebuiau să se așeze în pături după densitatea specifică, cele mai ușoare deasupra, și cele mai grele tot mai jos. În consecință alumiuniul trebuia să se afle deasupra ferului, decît ori cite modificări ar fi suferit în starea formată la suprafața pământului în urma recîrării, totuși alumiuniul trebuia să fie cel puțin așa de frecvent ca și ferul.

Defapt știința a constatat, că alumiuniul e chiar mai frecvent decît ferul. Ba chiar din cauză, că el a fost situat mai sus decît ferul, a avut să sufere mai mult din partea agenților externi, în prima linie din partea oxigenului, cel mai mare dușman, ori cel mai mare prieten — cum voiești — aproape al tuturor elementelor. Aproape pe toate la atacă și se combină cu ele dînd naștere la corpuri noi. Oxigenul în combinație cu alumiuniul dă naștere oxidonului, sau ruginii de fer. Pecînd însă ferul fiind mai afund a fost scutit de influența agenților externi și nu numai ici-colea a fost desvălit în urma erupțiilor vulcanice și a mișcărilor tectonice a scoarței pământului, dar se află și azi neoxidat în mari cantități (mestecat firește cu alte materii), pe atunci alumiuniul fiind mai la suprafață, mai expus, a fost aproape tot

oxidat. Lutul ce-l călcăm e în cea mai mare parte oxid de alumiuniu. S'a calculat, că oxidul de alumiuniu ar forma a șasea parte din întreaga crusta pământului.

Dacă însă alumiuniul e așa frecvent în amestec cu alte materii, greutatele se ivesc la extragerea lui din amestecurile în cari occură. Extragerea lui era așa de costisitoare, încît până la anii 1880 era o raritate și costa 140 coroane chilogramul, pecînd ferul nu costa decît 5 coroane. Extragerea se face cu ajutorul electrolizei. Materialul — minereul de alumiuniu — se dizolvă în apă anume pregătită, prin care trecînd curentul electric, alumiuniul se alege prin curent și se depune la unul din cei doi poli (cum se extrage și ferul curat, fără cărbune).

Cu perfecționarea electrolizei producțiunea alumiuniului s'a ridicat enorm. Așa de pildă, pecînd producția de alumiuniu a Statelor-unite a Americii-de-nord era în anul 1883 numai de 40 chilograme, ea s'a ridicat la anul 1909 la cifra uriașă de 17 milioane de chilograme. Cataractele Niagarei sînt un izvor nesecat și ieftin pentru producerea curenților electrici necesari electrolizării.

Și eată pe aristocratul de odinioară la muncă și concurență alătura cu ferul și ceilalți democrați ai regnului mineral. Pecînd mai înainte alumiuniul era un metal de lux și nu se fabricau din ele decît penele de scris, azi fiecare economă poate avea în culină vase de alumiuniu, atît de ușoare și pelîngă aceia igienice, fiindcă alumiuniul nu e atacat așa de tare de acrimii și săruri ca vasele de plumb (cusitor) îndatăce a început a crepa și a cădea smalțul de pe ele.

(Romănu)

I. Corbu.

IGIENĂ.

Despre sănătate.

Cu privire la îmbrăcămintea sătenilor noștri ar fi multe de zis. Îmbrăcămintea are rostul să ne păstreze, în timpul ernii, căldura trupului nostru pe care singur și-o face, iar, vara, să ne apere de arșița soarelui.

Căciula și cojocul în timpul veri, nu numai că n'au niciun rost, dar sînt foarte vătămătoare sănătății. Cine le poartă, nu bagă de seamă, fiindcă s'a deprins așa. Pielea capului și a trupului are și ea nevoie să se aierisească în timpul veri, căci atunci poate mai bine —, iar nu să fie înfundate în căciulă și cojoc.

Pentru hrană, Dumnezeu ne-a pus la îndămină bogatele roade ale pământului, laptele dobitoacelor și ouăle păsărilor care ne-ar fi prea deajuns fără să fie nevoie a mai gîti biete dobitoace ca să le luăm și carnea.

O hrană bună pentru sănătatea omului este aceia care nu e stricată, nu e intrată în putrezire și e primită cu plăcere de gustul și mirosul omului. Mulți dau prea puțină însemnătate felului cum își pregătesc hrana. De multeori taie cite-o pasăre ori cite-o vită cînd le vîd căutînd a boală și nu-și dau seamă că doar carnea vitei bolnave este cea mai puternică otravă. Deasemenea și porumbul stricat, cules necopt bine și neuscat îndeajuns, e o puternică otravă pentru om, dînd naștere la boala aceia grozavă care duce la nebulie și care se cheamă jupuială sau plegară.

Pelîngă hrană avem și apa de băut. Și numai pe ea a lăsat-o Dumnezeu, cel prea-înțelept ca să ne stîmpărăm setea.

O apă bună de băut, adecă aceia care ne poate păstra sănătatea, trebuie să fie fără culoare, fără gust, și fără miros, adecă așa cum e apa izvorului de munte, mai ales. Apa curgătoare de izvor este mai bună decît cea de fîntină, fiindcă este mai aierisită. Ea topește mai bine săpunul și ferbe mai bine mincarea, așa cum trebuie să fie o apă bună de băut. Dacă apa de riu ar fi curată cum e cea de izvor, ea ar fi mai bună decît cea de fîntină. Dar fiindcă în riu se scurg atîtea murdării, trebuie se ne ferim a bea asemenea apă, căci ne putem lesne îmbolnăvi. Nicî erna nu trebuie să bem apă dela riu, fiindcă acele vietăți pricinuitoare de boli, ca tifosul și altele, trăiesc și în ghiață. Rămîne dar să bem numai apă din fîntină, cînd n'avem pe cea de izvor. Dar și fîntina trebuie curățită des, fiindcă în ea cad o mulțime de gunoae și murdării cari sînt vătămătoare sănătății, fîntina nu trebuie să fie în apropierea grajdului căci ploile duc murdării în ea. Apa dintr'o asemenea fîntină este galbenă

mai ales după ploae. Unii au răul obicei să adape vitele din ciutura din care beau și oamenii. Se știe că multe boli se iau dela vite; deaceia obiceiul de a se astupa gura ciuturii cu două șine de fer, puse cruciș, este foarte bun.

Curățenia apei este de mare preț pentru sănătate.

Altă băutură decît apa n'a lăsat Dumnezeu. Dar oamenii și-au făcut felurite băuturi, care de care mai otrăvitoare, și dacă ele întărită puțin sîngele și învesesc o clipă, li-se pare că sînt de mare folos. Ar trebui să ne gîndim că putem trăi bine și putem fi sănătoși bînd numai apă, fără a cheltui parele pentru a ne ameți cu alte băuturi, cari pricinuesc mult mai mare rău trupului nostru decît neînsemnatul folos ce ni-l aduc unele.

Ar fi multe de zis despre chipul cum băuturile cari amestec, rod încetul cu încetul sănătatea noastră. Și, dacă am cumpăni bine foloasele și stricăciunile ce ne pricinuesc multe lucruri, am preîntimpina multe rele devreme.

Din cele spuse până acum se vede că aerul, lumina căldura și hrana trebuie să îndeplinească anumite condiții pentruca omul să poată trăi sănătos. Am văzut cu deosebire că aerul și apa, dacă nu ne cer nicio plată, trebuie însă le întrebuițăm în stare curată. Curățenia dar e de cel mai mare folos. Nu degeaba s'a zis că numai curățenia este mama sănătății. Și fiind vorba tocmai despre sănătate, se cade se stăm de vorba mai mult despre mama ei.

Dupăcum o mașină nu poate umbla multă vreme fără să fie curățită, tot așa și trupul omului, ba mai mult chiar, nu poate să-și îndeplinească în deplină rînduială slujba lui pentru a putea trăi sănătos, dacă nu va fi curățit. E atît de mare nevoea de a ne păstra trupul curat, pecînd de mare e nepăsarea noastră față de cărătenie.

(N. Rom.)

A. Necula.

ECONOMIE.

Mărul și Nucul.

Pentru clima și pământul nostru, îndeosebi în sudul Bănatului *mărul* e unul dintre cele mai însemnate soiuri de poame. Merele de vară prin acrimia lor plăcută și miezul bun, au o influință binefăcătoare asupra singelui, îl curăță, îl subțiează și ușurează mistuirea. În zilele de vară, cînd căldura e mare, cit de bine ne prinde din mere o supă răcoritoare, ori plăcinte gustoase. Dar tot din merele vîratice se poate face o băutură foarte gustoasă și sănătoasă: *vin de mere*. Prisosul de mere vîratice se poate întrebuița pentru facerea de poame uscate, cari se păstrează pentru eamnă și primăvară. Soiurile de mere ernatice au preț mare în comerț, pentrucă se pot păstra până în primăvara anului viitor. Mi-s'a dat ocaziune să vîd în piața Seghedinului în luna Marte țărani români băstinați din jurul Orăștiei, făcînd negoț de mere cu suta de chilograme.

Mărul are mai mult de o mie de soiuri, însă economul cuminte și prevăzător își va alege 2-3 soiuri, cărora clima și pământul nostru le priește. Va sădi soiuri ernarețe, cari sînt căutate pe piața de poame. Mărului îi place pământul bine legat, tîrșor, în care rădăcinele să se poată bine înrădăcina; cucît rădăcinele pomului se pot mai bine afunda, și rodul va fi mai bogat.

Pentru Romăni noștri începînd dela Almaș până către gura Cărașului *nucul* e un pom foarte însemnat, nu numai pentrucă fructul se poate ușor și foarte bine valoriza, ci și pentrucă lemnul e cel mai cautat pentru facerea mobilelor frumoase și trainice. Ținutul nostru mai multos e anume făcut dela Dumnezeu pentru cultivarea nucului.

Nucul se poate cultiva numai în văi cari dinspre mează-noapte sînt scutite de vînturi. Mai bine îi priește unui nuc în ținuturile potrivite pentru cultura viei, unde rădăcinile îi pot pătrunde adînc în pământ. Creșterea nucului e foarte simplă. Sămănam la o depărtare oarecare nuci (fructe) sănătoase, mari și frumoase, pomul răsărit din ele va da, fără oltuire ori altă nobilitate, fructe frumoase și mari. Nucul nu cere nicî rețezare și nicî curățire de omide.

Soiurile cele mai bune sînt nucile cu coaje moale, de formă lungăreată, sau nucile mari, numite „nuci căiești”.

Cărașanu.

CRONICA.

Tuturor colaboratorilor și cititorilor noștri: Anul nou cu bine!

Au sosit și petrec câteva momente plăcute în mijlocul nostru oaspeți distinși: dd. *Chiriac*, directorul liceului Traian, *Nemiș*, directorul școlii comerciale și prof. *Nicolescu* din Turnu-Severin.

Viriliști com. în Oravița montană: *Societatea c. f. a. u. de stat, Soc. comanditară Marila, G. Tavi, G. Halász, Dr. P. Fitz, Dr. L. Cigăreanu, Dr. M. Grosșanu, M. Knoblauch, A. Plank, R. Goldstein, F. Grau, Dr. I. Nedelcu, Dr. B. Szabó, I. Boitner, A. Sittner, I. Weiss, Dr. A. Hoffenreich* (Marila), *C. Lazăr, K. Szentpályi* și *R. Cucu*.

Marele festival „Șezătoarea lui Brediceanu”, ce s'a dat Joii la Timișoara în sala cea mare dela „Kronprinz” a fost o adevărată sărbătoare națională a Bănățenilor. A fost producția, dată cu concursul d-nei *Lucia Cozma*, felomela Banatului, și al baritonului *I. Crișanu*, bursierul societății fondului nostru de teatru, al minunatului fluerăș candidat de avocatul *Bogdanu*, care aprinse întreg auditorul, cum și petrecerea de dans au fost în toată accepția cuvântului la înălțime.

Prin izbînda complectă a acestui festival, grație arangementului eschisit al intelectualilor noștri, în frunte cu neobositii dd. adv. *Dr. A. Cozma* și *R. Cărăbaș*, directorul „Timișanei”, s'a întărit și și-a eluat îndreptățirea de a se arangea în toți anii „Petrecerea din Timișoara”.

† *Ion Cavaler de Pușcariu*, jude la curtea de casație pensionar a încetat din viață în vîrstă de 88 ani.

Petreceri: La Bobotează: Balul bisericii ort. din *Oravița-română* în sala Iosif Nedici; Concertul „Reuniunii de cîntări și muzică gr. or. rom.” din *Varadia*, în ospătaria Cipu; producția tinerimeii rom. gr. cat. din *Mercina*, ear la 20 Ianuar n. concertul „Reuniunii de cîntări și citire” din *Hadia* cu program bogat și variat.

Din Bozovici ni-se scrie: In cercul Bozovici s'a deschis concurs pentru ocuparea unui post de medic cercual cu salariu: 1600 cor., pentru cvartir 500 cor. și spese de călătorie 600 cor. Rugările sînt a se adresa protopreturei din Bozovici pînă la finea lui Februar 1912.

Vaporul rusesc „Rus” s'a scufundat în Marea Neagră în urma unei groaznice furtuni. Comandantul și douăzeci matrozii s'au înecat.

Am primit primul număr al unui nou ziar bucovinian: „*Viața nouă*”. Îi dorim noului confrate să aibă zile îndelungate, închegînd pelingă sine generația tinăra cu adevărat dor de înaintare a neamului.

O nouă tovărășie românească e pe cale a se înființa la *Lugoj*. Ținîndu-se o conferință, condusă de părintele protopop Dr. Gheorghe Popovici, în cauza înființării unei *tovărășii pentru procurarea materialului trebuincios maseriașilor români din Lugoj și jur*, s'a ales o comisiune, care să alcătuiască statutele și să facă toate pregătirile pentru adunarea de constituire. Se va face și un apel către publicul român, ca să subscrie cvote pentru tovărășie. În fruntea mișcării sînt cei din tîntăi fruntași români din părțile acelea, ca domni *Dr. Gh. Popovici, Dr. V. Braniște, Dr. St. Petrovici, Dr. Izidor Pop, Titu Hașeg, Dr. A. Imbroane ș. a. ș. a.*

Dorim izbîndă deplină acestei tovărășii pe cale de înființare și dorim, ca ea să fie pildă și îndem pentru meseriașii noștri de pretutindeni!

Are leac boala de plumini? De această importantă întrebare se ocupă o broșură populară, scrisă de *Dr. H. Guttman* șefmedicul sanatorului Finsen. În această carte găsim detot alte cărări noi pentru combaterea boalelor de plumini. Și ca orice bolnav de plumini, de git, orî de gîrgălod să-și poată comanda această carte ilustrată, o trimitem gratuit și franco oricărui bolnav, care o cere, pe o simplă cartă postală, dela firma *Puhlmann & Co Berlin 928 Müggelstrasse 25.*

Conferința d-nului *Tzigara-Samurcaș* din *Lugoj* e socotită ca un eveniment cultural de cari ar dori să aibă parte și Români de prin alte părți.

Bibliografie.

„*Poporul român din statul ungar*” de Silvestru Moldovan director „Gazetei Transilvaniei” și Dr. Gheorghe Proca, seclerul conzistorial în Sibiiu, vor scoate în luna Mai 1912 o carte sub titlul: „*Poporul român din statul ungar*” în o extensiune de 32—35 coale de tipar. Prețul cărții va fi 7 coroane. Cuprinsul este următorul: Introducere. Secț. I. Date statistice despre poporul român din statul ungar. Secț. II. Istoria politică a poporului român din statul ungar. Secț. III. Viața bisericească a Românilor din statul ungar. Secț. IV. Școala română din statul ungar. Secț. V. Viața culturală a poporului român din statul ungar. Secț. VI. Viața financiară, comercială, industrială și agronomică a poporului român din statul ungar.

A apărut în editura librăria *C. Sfetea* (București): „*Păvăniile lui Tindărică*” celebra carte educativă pentru copii, de Collodi, tradusă din italienește și se află de vînzare la principalele librării din Capitală și provincie. Asemenea cărți sînt de mare importanță mai ales pentru copii noștri cari își fac educația în școli străine. Prețul 1:50 lei.

A apărut No 1, Anul al 7-lea, din Revista „*Ramuri*” cu următorul sumar: N. Iorga: Cîteva rînduri de răspuns; St. O. Iosif: Un tinăr (poezie); C. Ș. Făgețel: după șase ani; D. N. Ciotori: Un vis; Victor Eftimiu; „*Rapsozii*” — apoteoză într'un act; D. Tomescu: Societatea Scriitorilor Români; G. Ranetti: Cîntărețul despre (fabulă); I. U. Soricu: Noapte sfîntă (poezie); L. Rebreanu: Novelli: Petroniu: Cronică Teatrală; Cronică: Revista „*Ramuri*”, „*Flacăra*”, D-I Train Lovinescu, „*Viața Românească*”, „*Scenete și Fantezii*”, „*Luceafărul*”, „*Tribuna și Românul*”, „*Apărarea Națională*”. Bibliografie. Lista de subscripție pentru „*Ioan Adam*”.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor-responsabil: Ilie Oravițanu.

Dorim Românilor An nou fericit!

Tipografia „Progresul”.

Mușteriiilor mei: An nou fericit!

Ignat Feldmann.

Prosit Anul nou

Adolf Plank.

Felicitări de Anul nou!

A. Löwinger.

An nou fericit!

Valentin Eisele.

Anul nou fericit!

Iosif Nedici.

Felicitări de Anul nou!

Dimitrie Băgărea.

PROSIT Anul nou!

GHEORGHE BOGDANU, negustor.

Stimaților mei mușterii Anul nou fericit!

Iul. Weisz.

Felicitări de Anul nou

IAROSLAW SMETENA, ospătar.

An nou fericit!

IUSTIN VELCEANU.

Felicitări de anul nou!

KONCZ PÁL

Grătulari sincere de Anul nou!

Adolf Löbl (Kákova).

Prosit Anul nou

HUGO HUBER, bărbier.

Mușteriiilor mei: An nou fericit

FRANZ ADAM, croitor.

An nou fericit!

IOSIF SALAY, zugrav.

AN NOU FERICIT

Carol Fleischser, pălărier.

ANUL NOU FERICIT!

ALFRED MANN, neg. de pele.

Sincere felicitări de Anul nou

ADOLF GROS, apotecar (la Sf. Gheorghe).

PROSIT ANUL NOU

Johann Belgrader & Sohn

AN NOU FERICIT

M. ATZINGER & Comp., giuvaer

Sincere felicitări de Anul nou

ANTON WERLER, brutar

Prosit Anul nou

Max de Knoblauch, apotecar
(La „Vulturul negru”)

Gratulațiuni sincere de Anul nou!

FRANZ GRAU.

Anul nou cu bine!

BERTALAN SABERMANN

Mușteriiilor mei: An nou fericit!

Benedict Csongár, păpuer

An nou fericit!

Albert Janesus, negustor

Felicitări de Anul nou!

Alexandru Bosits.

PROSIT ANUL NOU!

Max Sittner, timplar

An nou fericit

Ivan Stoicovits, negustor

AN NOU FERICIT

Rihard Seitz.

Felicitări de anul nou

Mihai Theodorovici

Are leac boala de plumîni?

Eată o întrebare care preocupă pe toți cei chinuți de **astmă**, de **tuberculoză de plumîni** și de **gitlej**, catar acut de plumîni, oftică, tusă rea, sau **răgușeală** necurmată și cari pân'acum nu si-au dat de leac. Orcare asemenea bolnav capătă dela noi **absolut gratis** o carte cu **icoane** scrisă de Dr. Guttman medicul sanatorului Finsen, asupra chestiunii: **E lecubilă boala de plumîni?** Și mai capătă pedesupra un pachet de probă cu teiuri dietetice excelente. Sute și mii de inși cari au folosit pân'acum aceste ceaiuri bune de leac, îl ridică până la cer, împreună cu medicii practici cari au ordinar aceste teiuri împotriva tuberculozei (oftice), **astmă**, **catar de gitlej** și **gîrgălod**. Acestei trei nu e vr'un leac secret, se pregătește din plante Lieber fiind slobozite în comerț la ordin împărătesc Prețul e atîtde ieftin încît și cei mai săraci și-l pot comanda. Și ca să-l poată folosi orcare bolnav fără niciun risc, pentru încercare ne-am hotărît a trimite gratuit un pachet de teă și franco cartea germană „E cu leac boala de pept.”

Adresa: **Puhlmann & Co. Berlin, 928 Müggelstrasse 25.**

10-3

10 porunci ale agronomului,

foarte însemnate în economie, le capătă orî cine gratis, franco posta, deci fără nicio cheltuială, cine scrie după ele la **Apotecarul Trnkoczy în Laibach**, în Kraiņa, Austria.

Aviz.

Cojoace bune, frumoase și ieftine ca la

GHEORGHE PIPELCA

în Oravița-rom. (peste drum de biserică ort. rom.) nicăiri. 3-3

Anunț.

O mașină nouă de treerat cu motor

(benzină), cu 6 muteri, împreună cu garnitura completă, cu garanță, o vinde din mină liberă:

Ion Almajan proprietar în Zsurzsova (p. Kákófalva).

La

Tipografia „Progresul”

în Oravița

se capătă

totfelul de tipărituri,

cu preuri absolut solide.

Banca de asigurare

„Transylvania”

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări încontra fcului și încontra grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Despăgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în Sibiu, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în Arad, la Agentura cercuală din Oravița și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea.

Aviz.

Avizăm cu onoare P. T. public din Oravița și împrejurime, că ne-am mutat în nou zidita noastră prăvălie, mărită și arangeată modern, pentru comoditatea mușterilor noștri, provăzută cu aparat de încălzit, și vara de răcorit, cu aer.

Am făcut cumpărări în cele mai de frunte fabrice indigene și străine.

Depozit de modă, manufactură și marfă curentă. Haine bărbătești, pălării, confecțiuni pentru dame.

Mare depozit în totfelul de ghete engros și en-detail.

Principiul nostru este:

Consum mare — dobîndă puțină

și

Cele mai bune calități cu cele mai ieftine prețuri,

deorce tîrguim la cele dintăi case.

Rugăm a ne vizita magazinul nostru bogat asortat, eventual a vă adresa și în scris, semnăm

Oravița, în Ianuar 1912

cu distinsă stimă

Iohann Belgrader și Fiul

Cine vrea marfă bună, să tîrgue în bătănia

GHEORGHE BOGDANU

peste drum de biserică din Oravița-rom.

Albert Jancsus

primind prăvalia lui

G. Ivaskovits din strada principală „La mița neagră”

își va da toată silința a menține numele bun al acestui magazin bogat asortat cu tot felul de articole moderne de manufactură, **casă solidă-creștină**, unde se capătă și bumbac, cîrpe, pînză și mătăsuri veritabile, cu **prețuri fixe**, absolut solide. — Serviciu culant. Comandele pentru cei din jurul Oraviții încă se efeptuesc cu promptitudine.

Firma

M. Atzinger & Comp.

din Oravița montană

vinde, din cauza desfacerii despozitului de gramfoane,

orce patefoane, eufoane, gramafoane cu o reducere de 20 la sută, ear plăcile cu cîte 2 cor.

Farmacia „La vulturul negru”

(Apoteca bătrînă)

ORAVIȚA

Fondată la anul 1797.
Proprietatea Knoblauch din 1817.
Telefon Nr. 59.

Spiritul Mentholos — Knoblauch

preparat al farmaciei „La vulturul negru” din Oravița, prețul dela 40 fil. până la 2 cor.

Kramă de liliie americană	à Cor.	1.-
Pudră de liliie americană, albă, roză și crème	„ „	1.20
Săpun de liliie american	„ „	-.70
Pieături pentru dinți	„ „	1.-
Picături chineze pentru dinți	„ „	70.-
Esență de liqueur, rom, preparat Knoblauch,	1 Litru à 20 fil.	
Bomboane pentru tusă	à 20-60 „	
Esență de mușchi izlandeze specialitate engleză	à Cor.	1-1.50
„ „ „ „ pentru reumă	à Cor.	1.-

Leac împotriva panglicei (limbricul mare).

Mare depozit de articole de gumă, pentru bărbați și femei, legatur pentru soboriți dela fabrice de primul rang indigene și străine.

Ceiece nu s'ar găsi în depozit se căștigă prompt în 2-3 zile fără nicio cheltuială.

Parfumerie și preparate cozmice, cremă pentru obraz, săpunuri

și alte specialități ale farmaciei se capătă la

„Apotecăria bătrînă” a lui Max de Knoblauch în Oravița în ulița mare, peste drum de otelul „Coroana”.

Farmacia „La Sf. Gheorghe“

O R A V I Ț A

vis-à-vis de prăvălia lui R. Goldstein strada principală.

In farmacia mea, arangeată modern, se capătă înafară de tot soiul de medicamente

și diferite parfumuri

franceze, engleze, pudră, săpunuri și alte articole de totfelul atît pentru țărance, cît și pentru damele de elită.

Cu distinsă stimă

Adolf Gros,

apotecar.

„ANCORA” societate pe acții în Gátalja (Temes megye).

Convocare.

Domnii acționari ai institutului „ANCORA” societate pe acții în Gátalja (Temes megye) se convoacă și sunt rugați a participa la

a II-a adunare generală ordinară

ce se va ține Duminică în 28 Ianuar 1912 la 3 ore p. m. în localul institutului.

Obiectele adunării:

1. Constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunii și al inspecțiunii.
3. Decidere asupra distribuirii profitului net.
4. Absolvarea comitetului de supraveghiere pe anul 1911.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.
6. Modificarea statutelor.
7. Hotărâre asupra redicării capitalului societar.
8. Eventuale propuneri făcute în înțelesul §. 24 din statute.

Gátalja, la 1 Ianuar 1912.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVE — VAGYON   Contul Bilanț cu finea anului 1911 — Mérleg-számla 1911 év végével   PASIVE — TEHER

Cassa în număr — Pénztárkészlet - - - - -	4072.81			Capital societar — Alaptőke - - - - -	50000	—
Cassa de păstrare postală — Postatakarék-pénztár - - - - -	919.49	4992	30	Fond de rezervă — Tartalék alap**) - - - - -	2034	—
Bănci — Bankok - - - - -		6048	—	Fond de binefaceri — Jótékonyági alap - - - - -	42	92
Cambii de bancă — Bankváltók*) - - - - -	155780.50			Depuneri spre fructificare — Betétek - - - - -	46828	67
Imprumuturi hipot. — Jelzálog kölcsönök 11600.—				Depozite — Letétek - - - - -	2707	—
Imprumuturi de Cont-Curent — Folyó-számla kölcsönök - - - - -	6124.07			Reescompt — Visszszámítás - - - - -	101874	—
Debitori — Adósok - - - - -	5289.16			Poziții tranzitorice — Átmeneti tételek - - - - -	803	74
Mașina de peptenat lână — Gyapju fésülő gép - - - - -	1206.—			Profit curat — Tiszta nyereség - - - - -	1740	70
Imobile — Ingatlanok - - - - -	2000.—	181999	73			
Efecte — Értékpapírok - - - - -		11330	—			
Mobiliar — Butorzat - - - - -		1661	—			
		206031	03		206031	03

*) 50.000 coroane cu acoperire ipotecară.
50.000 korona jelzálogilag fedezve.

**) Cu dotarea proiectată din anul curent fondul de rezervă se urcă la C. 3500.—
A folyó évi projektált dotációval a tartalékalap kitesz K 3500.—

DEBIT — TARTOZIK   Contul Perdere și Profit — Veszteség- és Nyereség-számla   CREDIT — KÖVETEL

Interese după depuneri — Betét kamat - - - - -	1620	82	Interese — Kamatok - - - - -	8119	13
Salare — Fizetések - - - - -	2928	42	Venite dela mașină — Jövedelem a géptől - - - - -	182	28
Interese de reescompt — Visszszámítási kamat - - - - -	2360	12	Proviziuni — Jutalékok - - - - -	702	12
Spese de birou — Irodai költség - - - - -	895	13	Interese de cont-curent — Folyószámla kamat - - - - -	130	29
10% dare după interese la depuneri — 10% betét kamatadó - - - - -	162	08	Alte venit — Egyéb jövedelmek - - - - -	1033	45
Chirie — Házbér - - - - -	160	—			
Amortizațiuni — Leírások - - - - -	300	—			
Profit curat — Tiszta nyereség - - - - -	1740	70			
	10167	27		10167	27

Simeon Popescu m. p.
director executiv.

Gataia — Gátalja, la 31 Decembre 1911.

Pentru cassă:
Trandafir Mercia m. p.
casier.

Direcțiunea — Igazgatóság:

Vichentie Pepa m. p.   Ilie Gilezan m. p.   Avram Olariu m. p.   Gruia Margan m. p.   Achim Luichiță m. p.
Brizu Ioan m. p.   Ioan Epure m. p.   Ilie Broștean m. p.

Controlând couturile de mai sus cu cărțile institutului, le-am aflat în consonanță. — Fenti számlákat az intézet könyveivel összehasonlítva, megegyezőknek találtuk.

Inspețiunea — Felügyelő bizottság:

Demetriu Bulgea m. p.   Nicolae Mărian m. p.   Dr. I. Damian m. p.   Nicolae Jurca m. p.   Paul Nica m. p.
președinte.

Revidiat și aflat în consonanță cu cărțile și inventarele:

Liviu Magdu m. p.
revizor expert al „Solidarității”.

„STEUA“

INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT SOCIETATE PE ACȚII
IN PETRE

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit societate pe acții „STEUA“ sunt invitați la a

XIV. adunare generală ordinară

ce se va ține în Petre la 1 Februar 1912 st. n. după amiazi la 3 $\frac{1}{2}$ ore în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1911.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Revidarea bilanțului și a contului perdere și profit.
4. Stabilirea dividendei, împărțirea profitului net și darea absolutului.
5. Alegerea unui membru în direcțiune.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere.
7. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală sunt provocați în sensul statutelor noastre, a-și depune acțiunile la casa institutului nostru, eventual la institutele „Albina“ Sibiu, „Luceafărul“ Verșeț, „Sentinela“ Satul-nou și „Panciovana“ în Panciova.

Petre, la 6 Ianuar 1912.

Direcțiunea.

ACTIVA			Contul Bilanț			PASIVA		
Cassa	13925	71	Capital societar	160000	—			
Bon în Giro-Conto la Banca Austro-Ungară	755'05		Fond de rezervă	48485'90				
Bon la alte bănci	6517'92	7272	Fond special de rezervă	3077'58				
Cambii	488477	—	Fond de penziune	4560'—	56063	48		
Imprumuturi hipotecare	316509	—	Depozite spre fructificare		388254	55		
Efecte publice de stat	44780	—	Reescompt		266254	—		
Acții	11627	50	Avansuri pe efecte proprii		13500	—		
Losuri	420	—	Dividende neridicate		1487	—		
Mobilier	1922'40		Interese tranzitorii și diverse conturi creditoare		8900	63		
20% amortizare	384'40	1538	Profit curat		18544	52		
Realități (casa proprie Nr. 358)	24789	—						
Interese de reescompt anticipate și diverse conturi debitoare	3665	—						
		913004	18				913004	18

SPESE			Contul Perdere și Profit			VENITE		
Interese de depuneri	17621	53	Interese de escompt	47223	60			
Interese de reescompt	18909	14	Interese hipotecare	21220	70			
Salare	6344	—	Interese de cont-curent	100	47			
Relut de cvartir	640	—	Venite dela efecte	1613	65			
Spese, porto registre și tipărituri	2958	03						
Dare	2420	81						
Dare după interese de depuneri	1762	15						
Chirie	320	—						
20% amortizare din mobilier	384	40						
Competințe de timbre	253	84						
Profit curat	18544	52						
		70158	42				70158	42

Propunerea direcțiunii asupra împărțirii profitului net pro 1911:

a) 5% dividendă acționarilor	Cor.	8000'—
b) 15% fondului de rezervă	"	2781'60
c) 6% tantiemă membrilor direcțiunii	"	1112'64
d) 3% " directorului executiv	"	556'32
e) 3% " membrilor comitetului de supraveghiere	"	556'32
f) 4% " funcționarilor	"	741'76
g) 2% fondului de penziune	"	370'88
h) 2% supradividendă acționarilor	"	3200'—
i) pentru scopuri filantropice	"	1225'—

Suma Cor. 18544'52

Ioanichie Neagoe m. p.
director execut.

Petre, la 31 Decembre 1911.

Liviu Popescu m. p.
prim-comptabil.

Dr. Alexandru Andressi m. p.

Trifu Jifcu m. p.

Adam Crăciun m. p.

Achim Topală m. p.

Subsemnații membri ai comitetului de supraveghere examinând conturile Bilanț, Perdere și Profit le-am aflat în deplinăconsonanță cu registrele principale și auxiliare.

Petre, la 10 Ianuar 1912.

Dr. Alexandru Birescu m. p. Pavel Crăciun m. p. Petru Stoica m. p. Simion Jifcu m. p. Aureliu Popovici m. p.

președinte.

Tiparul Tipografiei „Progresul“ societate pe acții, Oravița.